

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

صافی ۱۰

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

ییل ۳

۲۳ کانورتانی ۱۳۲۹

اقتصاد

کویلی و دولت

(باشی ۳ نجی یلک ۹ نجی سایسندہ)

اوت ، کویلی عقلی ، کوچی ، یتدیکی قدر جالیشمقدمه در . قاریجه کی
جالیشمنی سوهن کویلی ، دولتک دایانمقدمه بولندینی زراعتی وجود ویرمکده در .
فقط آناتولی کویلیسی ، مدینتدن بر قاج عصر کیری قالمشدر . او ،
تارلاسی هنوز یک اسکی زمانلرده جاری اولان اصول اوزره ایشلمکده در .
آناتولی کویلیسی ، یک زیاده قوت صرف ایتدیکی حالده او نسبتده نتیجهلر
آلده ایدمه مکده در . تارلاسی درین سورمهه سی بوزندن محصولاتده بویوک بر
تردد حکم سورمکده یعنی محصولاتک بولنی ، آزلی هیوالرک مساعده سنه باغلی
بولونمقدمه در . آناتولی شمندوفر قومانیه سنک تشبیه آناتولی زراعتی اوزون
اوزادی یه تتبع و تدقیق ایتش بولونان آلمان زراعت مفتشلرک کافه سی بوفکرده
بولونیورلر ، اونلر قورومش تارلارک قرق ساقیمترو قادار درینلرکرنده نعلی
طوپراق بولملشدر . بناء علیه اگر بویرلرده تارلار بر آزدها دریجه اولارق
سورولمش اولسملر ، اونلره اکیلرک اولان نباتلر ، کافی درجه ده نملک
بولور وبوسایه ده محصولاتده داها مبذول اولوردی . آلمان زراعت مفتشلی
آناتولی کویلیسنک فوق العاده سی پرور اولمقدن باشقه ، عینی زمانده ذکی
بر عنصر اولدینی وکندیسنه زراعتده کی تجددک فائده سی کوزلجه آکلایلدینی
تقدیرده آناتولی کویلیسنک یکی ومکمل زراعت ماکنه لرینه لاقید قالمادیقنی
وآلده وسائط بولوندینی تقدیرده اونلرک استعمالدن چکنمه دیکنی متفقاً بیان
ایله مکده درلر . مذکور مفتشلر ، کویلیلرک کنیدی باشلرینه اجرا ایله مکده
بولوندقاری اساسلی وغیر بسیط برطاق تشبیهاتده اثر بعض مثاللر کوسترمکده درلر .
شبهه سز ، کویلی جاهلدر ، زیرا مکتبدن محرومدر . کویلی عاجزدر ،

چونکه پادشاهی یوقدر . دولت ایسه اوندن یالکیز ویرکی آلیور ، فقط
وگا هیچ برشی ویرمیور ..

کویلنک کوزینی آچیکز ! اوکا محتاج اولدینی زمان معاونت ایدیکز !
اوکا معاونت و سرمایه ویریکز ! کویلی یه مکتب و اوجوز فائضله اعتبار مالی
بانقله لری آچیکز ! زیرا مملکتکیز آنجاق او زمان تجدد ایدم جک و دولتکیز
آنجاق بو سایه ده کسب قوت ایلایه جکدر .

فقط ، هیات ! آناتولی کویلیسی نه مکتب ، نه ده اوجوز فائضلی اعتبار
مالی بولاییور ، عینی زمانده دولتک کویلی یه یوکلتمکده اولدینی ویرکی ووظیفه لر
کیتدیکه آرتدینی کبی کویلی ده فائضجیلرک اسارت زنجیرلریله داهازیاده باغلانیور .
بو صره کویلی ویرکیلرینک ینه زیاده لشمکده اولدینی کورولیور . ۱۶
کانون اول سنه ۱۳۲۹ تاریخی نشر اولونان موقت قانون موجبیه اغنام
ویرکیسی یوزده بش نسبتده تزیید ایدیلیور . بو زیاده ولایتلر منفعتنه ترک
ایدیلیور .

آغیر ویرکی ووظیفه لرله برابر زراعتک ابتدائی بر صورتده اجرایی
واوجوز فائضلی اعتبار مالینک فعدائی کویلی یی بر داها باش قالدیرامایه جق
صورتده آزیور . آناتولی شمندوفرلرینک ذخیره نقلیاتی حقنده کی استانتیق
جدوللری بو خصوصده جالب دقتدرلر . مذکور جدوللر تدقیق ایدیلر جک
اولورسه ، آناتولیده ذخیره فیاتی ، بعضاً ترفع بعضاً تنزل ایلایه مکده ، صوکر اینه
ترفع ودرحال ینه تنزل ایلایه مکده وایصیتمه خسته لغنه طوتولمش بر آدم نبضی
کبی غیر منتظم بر صورتده قالقوب اینمکده در . بوندن آکلاشیلور که کویلی ،
زراعتی ایلرلتمک ایچون صوک درجه چالیشیور ، فقط یوقاریده ذکر ایتدیکمز
سیلر ، اونک آیاغه قالقمانه مانع اولویورلر .

مثال اولارق صیرر یاشا - آنقره خطی آلام : بو شمندوفر خطی ۱۸۸۹
سنه سنده ایشله مکده باشلامشدر . ایلک سنه لرده یک آز ذخیره نقلیاتی وقوع
بولمشدر . فقط نقلیات مذکور ۱۸۹۶ سنه سنده (۱۰۵) میلیون کیلو غرامه ،
ایرتی سنه (۲۴۳) میلیون کیلو غرامه قادار چیقمشدر . فقط ۱۸۹۸ سنه سنده

مذکور شـمـند و فر خطی اوزرنده ذخیره نقلیاتی (۱۵۲) میلیون کیلوغرامه
ایتمش و ۱۸۹۹ سنه سنده آنجق (۳۵) میلیون کیلو غرامدن عبارت قالمشدر.
محصولاتک مقدارنده کی بوقرار سزلق ، زراعتک ابتدائی بر اصول اوزره اجرا
ایدلمسندن ایلری کلیمکده در . کویلی پارهیه زیاده محتاج بولوندیغندن محصولاتک
بول اولدینی سنه لر، داهای چوق مقدارده و داهای اوجوز فیثاتله ذخیره صاتیور ؛
قحطلق سنه لرنده ایسه صاتاجق بر شیئی بولونمادیغندن تماماً بورجه دالیور
وبوللق سنه لرنده بورجلرینی اوده مک ایچون ینه اوجوز ذخیره صاتمغه مجبور
قالیور . ذخیره نقلیاتی حقننده کی استاتستیق جدولی بر آز داهای تدقیق ایدلم.
نقلیات مذکور ۱۹۰۰ سنه سنده (۱۲۱) میلیون کیلوغرامه ، ابرتسی سنه
(۱۴۵) میلیون کیلوغرامه و ۱۹۰۲ سنه سنده ایسه (۲۷۴) میلیون کیلوغرامه
جیقمش و فقط ۱۹۰۳ سنه سنده یوزده الی نسبتنده تنزل ایتمش یعنی (۱۴۱)
میلیون کیلوغرامه ایتمشدر ؛ ۱۹۰۴ سنه سنده ذخیره نقلیاتی (۱۹۱) میلیون کیلو
غرامه و ۱۹۰۵ سنه سنده (۲۱۷) میلیون کیلوغرامه قادار جیقمشدر . اوزماندن
بری نقلیات مذکور سنه دن سنه یه آتیده کی وجهله تنزل آیه مشدر :

۱۹۰۶ سنه سی	۱۹۰	میلیون کیلو	غرامه	ایتمشدر .
۱۹۰۷	۱۴۶	، ، ، ،	، ، ، ،	، ، ، ،
۱۹۰۸	۵۵	، ، ، ،	، ، ، ،	، ، ، ،
۱۹۰۹	۵۹	، ، ، ،	، ، ، ،	، ، ، ،

۱۹۱۰ سنه سندن بری حیدرپاشا - آنقره خطی اوزرنده کی ذخیره نقلیاتی
ینه فیلامغه باشلامشدر . او سنه ظرفنده نقلیات مذکور (۱۵۳) میلیون کیلو
غرامه و ۱۹۱۱ سنه سنده (۲۶۲) میلیون قادار جیقمشدر .

بونکله برابر شوراسی ده نظر دقته آلتمالیدر که حیدرپاشا - آنقره خطی
حوالیدسنده اجرا ایدلمکده اولان زراعت ، پای تخته داهای یقین اولاق سبیلله
دیگر یرلره نسبتاً داهای آیدر . مملکتک داهای ایجری طرفلرینه صوقولدجه ،
بو خصوصده کی (نقلیاتده کی) قرار سزلقده اودرجه آرتیور . مثلاً اسکیشهر -
قونییه خطی اوزرنده وقوع بولان ذخیره نقلیاتی تدقیق ایدلم :

۱۸۹۷ سنه سنده بو خط اوزرنده (۱۰۶) میلیون کیلو غرام ، ۱۸۹۸ سنه سنده (۴۵) میلیون، ۱۸۹۹ سنه سنده آنجق (۱۰) میلیون کیلو غرام ذخیره نقلیاتی وقوع بولمیشدر. بوتزلک ایلك دوره سیدر. بوندن سوکرا ترفع دوره سی باشلایور: ۱۹۰۰ سنه سنده نقلیات مذ کوره ، (۵۴) میلیون کیلو غرام ، ۱۹۰۱ سنه سنده (۹۳) میلیون کیلو غرام ، ۱۹۰۲ سنه سنده (۱۰۲) میلیون کیلو غرام واصل اولویور ، فقط بوندن سوکرا ینه تنزله باشلیور و ۱۹۰۳ سنه سنده (۶۱) میلیون کیلو غرامه اینیور . ۱۹۰۴ سنه سنده ینه (۹۹) میلیون کیلو غرامه و ۱۹۰۵ سنه سنده (۱۲۴) میلیون کیلو غرامه قادار فیرلایور . ۱۹۰۶ سنه سنده (۷۴) میلیون ، ۱۹۰۷ سنه سنده (۸۴) میلیون کیلو غرامه اینیور . ایکی سنه ذخیره نقلیاتی صفر درجه یه ایندکدن سوکره ۱۹۰۸ سنه سنده (۳۱) میلیون ، ۱۹۰۹ سنه سنده (۱۹) میلیون ۱۹۱۰ سنه سنده (۹۰) میلیون کیلو غرامه و ۱۹۱۱ سنه سنده (۱۴۶) میلیون کیلو غرامه قادار فیرلایور .

بو استاتستیک جدولارینک آناتولی کویلیسی زراعتک حالتی پک کوزل کوستر مکده اولدیغنی سویلر سهك ، افراطکارلق کوستر مش اولمايز . عمومیتله شمندوفرلرک زراعتک ترقیسنه اولان خدمتلی آشکاردر ، فقط بونلردن فائده کورمک ایچون بویوک زحمتلر چکمک و پک چوق قرار سنزلقلر کچیرمک اقتضا ایدیور .

کویلی شمندوفرلرک اهمیتنی پک کوزل آکلایور واونلردن استفاده ایتمک ایسته یور . فقط ابدی بورجلر و ابدی احتیاجلر اوکا بوخصوصده مانع اولویور . شمندوفرلرله برابر کویلی یه معاونت ایتمک اوزره کویلرده کویلی بانکهلری آجیلاجنی یرده کویلینک الک بویوک دشمنی اولان آراضی آلیمیلری ظهور ایتمشدر .

ده میر یول انشاسی مناسبیتله اراضی و ذخیره قیثاتنک زیاده لشمه سی امیدلری پک بویوک اراضی معامله لرینه یول آجیور . مثلاً « طنین » غزته سنک « صلاح » غزته سندن استحصال ایلهدیکی معلوماته کوره ، بغداد اشراقندن حاجی محمد عبدالبصان شمندوفر خطی بوینده قرق بیك لیرا قیمتده اراضی صاتون آلمشدر . ظن اولوندیغنه کوره ، بو معامله ، یر اجنبی مالیه غروپی حسابنه اولارلق اجرا ایدلمشدر .

«دویچه بانک» که چوقدن بری آتیه حواله‌سند به موقوف زراعتی الیوریشلی
 اراضی ساتون آلمقده بولوندیغی هرکسه معلومدر .
 شمندوفرلرک کچدیگی یرلرده، داها دوغریسی زراعتک ترقیسنه وکوبیلنک
 کسب ثروت ایتمه‌سنه اک زیاده صالح اولان یرلرده کوبیلرک یرسز قالماسی
 تهلیکه‌سندن قورقولور . بو تهلیکه ، کوبیلنک رسماً اراضی صاحبی اولمایوبده
 اراضی بی حقوق اسلامیته‌نک تعیین ایتیش اولدینی اسکی شرائط داخلنده ایشلمکده
 بولمیسندن دولای داها زیاده آرتقمقده‌در : اجنبی مالیونی، یرلی اراضی
 دلاللری واسطه‌سیله کوبیلنک آياغی آلتنده‌کی زمینی تماماً آله ایده‌بیلیر . کوبیلی
 هیچ بر معامله‌ده بولونمقسزین وحتی کندیسنک هیچ خبری دخی اولقمسزین
 اجنبی بانکله‌رینک آله اسیر اولابیلیر .
 اوحالده کوبیلی به فصل معاونت ایدیله‌بیلیر ؟
 بو خصوصده چوق شیلر یازدم و بونک چاره‌لرینی چوقدن کوستردم .
 اعشار ویرکیمی آزالیتیلیمالی یاخود هیچ اولمازسه او درجه تحدید
 ایدیله‌لیدرکه کوبیلی داها زیاده تارلا ایشلمک نتیجه‌سی اولارق آله ایده‌جکی فضله
 محصولاتدن تماماً استفاده ایده‌بیلسون .
 اوجوز فائضلی اعتبار مالی بانکله‌ری لازمدر .
 کوبیلنک اجدادندن بری ایشلمکده اولدینی اراضینک تماماً اونک ملکی
 اولق اوزره قالماسی تحت تأمین آلینمالیدر .
 بوندن باشقا چاره یوقدر . بونک خارچنده دولت دخی نه قوت ، نه ده
 ثروت استحصال ایده‌بیلیر .